

PRECHOD DO DIŠTANČNEJ VÝUČBY NA SLOVENSKÝCH SOŠ

Tatiana Varadyová¹, Daniela Petříková¹, Mária Benková¹

¹Technická univerzita v Košiciach, Katedra inžinierskej pedagogiky, Letná 9, 042 00 Košice, Slovenská republika

Abstrakt

Stredoškolské vzdelávanie sa na Slovensku v období do marca 2020 realizovalo zásadne prezenčnou formou. Uzatvorenie škôl z dôvodu pandémie COVID-19 viedlo ku skokovej potrebe riešiť výučbu v tejto situácii. Učitelia boli nútení prispôbiť sa vzniknutému stavu a pomerne rýchlo prejsť na zabezpečenie výučby pomocou nástrojov na dištančné vzdelávanie. Situácia, ktorá nastala, bola pre väčšinu učiteľov nová a museli sa s ňou v pomerne krátkom čase vysporiadať. Príspevok prináša výsledky dotazníkového zisťovania u učiteľov slovenských stredných odborných škôl v Košickom a Prešovskom kraji. Zaujímali nás ich pohľad na vzniknutú situáciu, aby sme mohli zistené skutočnosti aplikovať do našej výučby, ktorou zabezpečujeme prípravu budúcich učiteľov profesijných predmetov. Cieľom tohto príspevku je sprístupniť naše zistenia o tom, aký bol vstup do dištančnej výučby na SOŠ z hľadiska používaných nástrojov a jej priebehu v období marec až jún 2020. Získali sme 165 odpovedí, ktoré naznačujú prevahu využívania nástrojov e-mail a EduPage, odklonenia sa pri spôsobe výučby od hodiny základného typu a prevahu asynchrónnej komunikácie. Zisťovania skúseností učiteľov stredných odborných škôl s výučbou počas COVID-19 boli realizované dotazníkovou metódou, dáta boli spracované primárnou deskriptívnou štatistikou. Výsledky ukázali, že učitelia vnímali podporu školy pri prechode na dištančnú výučbu, nemali predošlé skúsenosti s elektronickou online výučbou, čas prípravy na vyučovanie sa z ich hľadiska predĺžil, vnímajú svoje schopnosti a spôsobilosti pri dištančnom vzdelávaní za dostačujúce a primerané.

Kľúčová slova: odborné vzdelávanie, dištančná výučba, výučbové platformy, podpora učiteľov

Abstract

THE TRANSITION TO DISTANCE EDUCATION AT SECONDARY SCHOOLS IN SLOVAKIA

The aim of this paper is to present the findings regarding the start of distance education of secondary vocational schools in the online space. Until March 2020, secondary school education in Slovakia was carried out in the face-to-face form. The closure of schools as a result of COVID-19 led to an immediate need to change the teaching process. Teachers had to adapt to the situation and were forced to quickly move to teaching through distance learning tools. The aim of questionnaire was compiled by a team of employees at the Department of Engineering Education at the Technical

University of Košice. It contained 40 questions focused on the work of teachers in changed conditions. An electronic version of the questionnaire was created and distributed by e-mail to the management of individual secondary vocational schools in June 2020. The school management ensured further distribution of the questionnaire to teachers. The data were analyzed using primary descriptive statistics. The results of the questionnaire on a sample of teachers from secondary vocational schools in the Košice and Prešov regions in Slovakia are presented in the article. The subject of the survey was the experience of teachers regarding the changed situation with the goal of applying the findings to teaching for additional pedagogical study, used to provide training for future teachers. The survey covered teaching tools used in the teaching process and teaching methods from March to June 2020. We received 165 responses. The most used communication tools were e-mail and the Learning Management System EduPage. We found out that the original lesson type has been changed. There were also changes in the way students were taught. Asynchronous communication between teachers and students was the most common. The transition from face-to-face form to distance teaching has been a challenging process for secondary vocational school teachers. It was expected that teachers would have to deal with it individually, without central support from the school. However, this was not confirmed. It was confirmed that teachers did not have previous experience with online teaching and that their preparation time was extended. It was of interest whether teachers perceived their abilities and competences in distance education as sufficient and appropriate. This was confirmed by the study. The survey was one of the first to be designed for teachers of vocational subjects.

Keywords: vocational education, distance learning, learning platforms, teacher support

ÚVOD

V období ostatných dvoch rokov došlo ku kvalitatívnej zmene v pohľade na výučbu žiakov základných a stredných škôl zavedením dištančného vzdelávania z dôvodu vzniku pandémie. Dňa 11. marca 2020 Svetová zdravotnícka organizácia vyhlásila pandémiu COVID-19, ktorá významne ovplyvnila všetky oblasti každodenného spoločenského života, vzdelávanie nevynímajúc. Vyhlásenie zasiahlo aj stredoškolské vzdelávanie, ktoré sa na Slovensku v období do 12. marca 2020 realizovalo zásadne prezenčnou formou. 12. marca 2020 Slovenská republika prijala opatrenie Úradu verejného zdravotníctva SR č. OLP/2576/2020, ktorým zakázala prevádzku zariadení pre deti a mládež podľa § 24 zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem špeciálnych výchovných zariadení, teda zakázala prevádzku škôl a školských zariadení. Na toto opatrenie nadviazal minister školstva, vedy, výskumu a športu SR, keď podľa § 150 ods. 8 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní v záujme ochrany života a zdravia detí, žiakov a zamestnancov škôl rozhodol o mimoriadnom prerušení vyučovania v školách a prevádzkach školských zariadení od 30. marca 2020 do 1. júna 2020 z dôvodu prispenia k spomaleniu šírenia vírusu a k zmierneniu dopadov pandémie. Toto razantné opatrenie viedlo ku skokovej potrebe riešiť výučbu

v novovzniknutej situácii. Učiteľia boli nútení prispôbiť sa aktuálnemu stavu a pomerne rýchlo prejsť na zabezpečenie výučby pomocou nástrojov na dištančné vzdelávanie. Situácia, ktorá nastala, bola pre väčšinu učiteľov nová a museli sa s ňou v pomerne krátkom čase vysporiadať. Príspevok prináša výsledky dotazníkového zisťovania u učiteľov slovenských stredných odborných škôl v Košickom a Prešovskom kraji. Zaujímal nás ich pohľad na vzniknutú situáciu, aby sme mohli zistené skutočnosti aplikovať do našej výučby, ktorou zabezpečujeme prípravu budúcich učiteľov profesijných predmetov.

Do prepuknutia pandémie nemali základné a stredné školy na Slovensku skúsenosti s dištančným vzdelávaním. Aj v našich podmienkach je možné porovnateľne s českým školským priestorom poukázať na tri fázy. Školy (riaditelia, učitelia, ale aj rodičia a žiaci) prešli od vyčkávacej fázy „ticho pred búrkou“ na jar 2020, cez „divokú vlnu“ nekoordinovaného a nesystematického fungovania dištančného vzdelávania prezentovaného nejednotnosťou komunikačných platforiem až po fázu skutočného dištančného vzdelávania (Hamberger, 2021, s. 2–3).

Skutočnosť, že Katedra inžinierskej pedagogiky Technickej univerzity v Košiciach (KIP TUKE) zabezpečuje kvalifikačné vzdelávanie pre učiteľov profesijných predmetov na stredných odborných školách, bola iniciujúcim prvkom k tvorbe a realizácii dotazníkového prieskumu. Jeho cieľom bolo

kvantitatívne a kvalitatívne preskúmať skúsenosti učiteľov odborného vzdelávania a prípravy (OVP) a ich prežívanie zavádzania dištančnej výučby (DV) na stredných odborných školách (SOŠ) v Košickom a Prešovskom kraji Slovenskej republiky. Zámerom bolo zachytiť podstatné faktory ovplyvňujúce dištančnú výučbu v úvodnej fáze zavádzania dištančnej výučby na školách a na ich základe vhodne nastaviť výučbu predmetov doplnujúceho pedagogického štúdia (DPŠ) na KIP TUKE.

1. CIELE

Cieľom tohto príspevku je sprístupniť zistenia KIP TUKE o vstupe do dištančnej výučby na stredných odborných školách z pohľadu učiteľov, najmä učiteľov odborných (profesijných) predmetov, z hľadiska používaných nástrojov a priebehu vyučovacieho procesu v období marec až jún 2020 na základe dotazníkového prieskumu vytvoreného na KIP.

Predpokladali sme, že školy sa dištančnej výučby chopili živelne a realizovali ju v podobe, ktorá iba čiastočne spĺňala požiadavky na ňu kladené. Chceli sme si overiť tieto predpoklady.

Cieľom prieskumu bolo zistiť názory učiteľov stredných odborných škôl v Košickom a Prešovskom kraji na zavedenie a realizáciu DV pri jej skokovom uvedení do školskej praxe a vyvodenia poznatkov pre zahrnutie do výučby v DPŠ.

2. TEORETICKÝ RÁMEC

Nie je nám známe, že by bolo na stredných odborných školách do vzniknutia pandémie COVID-19 realizované hlbšie skúmanie realizácie dištančného vzdelávania na Slovensku. Ak aj boli hodnotenia tohto vzdelávania uskutočňované, neboli systematické. Vznik novej situácie v celosvetovom meradle významne ovplyvnil potreby venovať sa problematike dištančného vzdelávania komplexne. V období marca až júna školského roka 2019/2020 vznikali prvé iniciatívy v tejto oblasti a tvorba nástrojov zisťovania skutočností o výučbe odzrkadľovala záujem ich jednotlivých tvorcov. Následne, v období skončenia školského roka, začali vznikať hlbkové zisťovania na jednotlivých úrovniach vzdelávania, ako aj z pohľadu jednotlivých aktérov vzdelávania. V oblasti stredoškolského vzdelávania, sme zaznamenali napr. iniciatívu Váš názor nás zaujíma (Jasaňová, 2020).

Na úrovni základných škôl (ZŠ) bolo zisťovanie situácie vo výučbe počas pandémie početnejšie, dôkazom čoho sú aj existujúce prieskumy zamerané na ZŠ. Často však zahŕňajú nie iba obdobie nábehu na dištančnú výučbu v jari 2020, ale

aj jej neskoršie uplatňovanie v školskom roku 2020/2021. Napr. Centrum vzdelávacích analýz v spolupráci s Komenského inštitútom realizovali reprezentatívny prieskum, ktorý sa zameriaval na zber údajov o priebehu a dopade dištančnej výučby v školskom roku 2020/2021. Zber údajov realizovala agentúra FOCUS na vzorke 515 učiteľov a učiteľov 2. stupňa ZŠ (pôvodný zámer zahrnúť aj učiteľov stredných škôl a 1. stupňa ZŠ pre obmedzené finančné zdroje nebol zrealizovaný) (Ostertágová & Rehúš, 2021, s. 2).

Skúsenosti českých učiteľov s dištančnou výučbou je názov projektu sociológov výskumnej spoločnosti PAQ Research, ktorého sa zúčastnilo 603 učiteľov ZŠ (PAQ Research, 2021) Zaujímavý pohľad na dištančné vzdelávanie očami učiteľov, žiakov vybranej ZŠ a ich rodičov (522 respondentov) ponúkajú zistenia autorov L. Rokos a M. Vančura z Juhočeskej univerzity v Českých Budějoviciach (2020).

Česká školská inšpekcia realizovala v apríli 2020 tematický prieskum vo forme riadených telefonických rozhovorov s riaditeľmi takmer 5 000 základných a stredných škôl. Cieľom bolo diskutovať o realizácii dištančného vzdelávania z rôznych hľadísk. V januári a februári 2021 dospela k zaujímavým zisteniam o dištančnej výučbe na základe 2 539 hospitovaných hodín synchronnej (online) výučby a 3 154 rozhovormi s učiteľmi z 385 základných a stredných škôl (Pavlas, 2021, s. 8).

3. METODOLÓGIA

KIP TUKE pristúpila k zisťovaniu skúseností učiteľov stredných odborných škôl s výučbou počas COVID-19 vzhľadom na situáciu prostredníctvom dotazníkovej metódy. Dotazník bol zostavený kolektívom KIP, ktorý tvorili didaktici, pedagóg a psychológ a obsahoval 40 otázok, zameraných na prácu učiteľov v zmenených podmienkach. Dotazník bol v elektronickej verzii, bol vytvorený prostredníctvom docs.google formulárov a na jednotlivé školy bol distribuovaný dňa 16. 6. 2020 prostredníctvom elektronickej pošty adresovanej vedeniu jednotlivých škôl. Vedenie školy následne zabezpečovalo distribúciu dotazníka učiteľom. Zber dát prebiehal v období 16. 6. 2020–30. 6. 2020. Dáta boli spracované primárnou deskriptívnou štatistikou.

Otázky boli zoskupené do siedmich oblastí: identifikačná oblasť, prežívanie, používanie komunikačnej platformy, priebeh dištančnej výučby, diagnostika a hodnotenie, skúsenosť a názory na použitie dištančnej výučby a zistenie prípadného záujmu o vyjadrenie svojich vlastných skúseností s dištančnou výučbou širším formátom. Identifi-

kačná oblasť obsahovala identifikáciu školy, pohlavie, vek, dĺžku pedagogickej praxe a predmety, ktoré respondent vyučoval. Oblasť prežívania sa zameriavala na subjektívne vyjadrenie pocitov respondenta v súvislosti s nábehom na dištančné vzdelávanie v čase pandémie. Oblasť používania komunikačnej platformy sa zameriavala na typ a úroveň jej ovládania respondentom. V oblasti priebehu DV sme sa zamerali jednak na odlišenie asynchrónneho a synchrónneho spôsobu komunikácie, ale tiež na dĺžku samotného nábehu DV a problematiku prípravy učiteľa na vyučovanie v zmenených podmienkach. V oblasti diagnostiky a hodnotenia sme sa zamerali na niektoré ich aspekty v súvislosti s DV. V predposlednej oblasti sme sa zaujímali o skúsenosti a názory učiteľov po absolvovanom DV. V závere sme zisťovali, do akej miery by mali učitelia záujem podeliť sa o svoje skúsenosti z prebehnutého DV vo väčšej miere, ako poskytoval predmetný dotazník.

Dotazníkové skúmanie malo byť pôvodne realizované len pre cvičné SOŠ, ktoré spolupracujú s KIP TUKE pri výučbe na DPŠ. Súbor škôl, na ktoré boli zaslané žiadosti o spoluprácu pri vyplňaní dotazníka však bol rozšírený na celý Košický a Prešovský kraj, nakoľko práve tieto kraje sú hlavnou spádovou oblasťou absolventov štúdia DPŠ na KIP TUKE. Výber škôl bol uskutočnený na základe databázy škôl MŠVVaŠ SR (CVTI, 2020) a dotazník bol poslaný na 129 škôl. Cieľom dotazníka bolo osloviť čo najväčší počet učiteľov SOŠ v uvedených krajoch. Vzhľadom na dvojstupňovú distribúciu dotazníkov prostredníctvom vedenia jednotlivých škôl, nemáme jednoznačné informácie o tom, k akému počtu učiteľov sa dotazník reálne dostal.

Nie je teda možné vyhodnocovať návratnosť dotazníkov. Celkovo dotazník vyplnilo 165 učiteľov z 20 škôl.

4. VÝSLEDKY

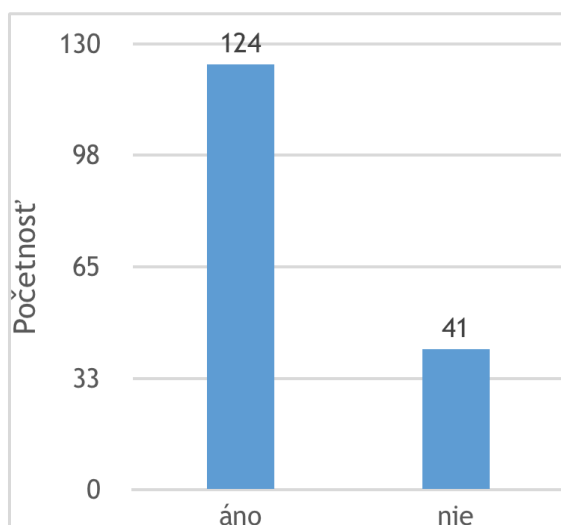
V tomto príspevku sme sa zamerali na prezentovanie časti výsledkov zisťovania, ktoré sa týkajú stanovenia spôsobu dištančného vzdelávania autoritami školy, určenia nástroja dištančného vzdelávania, použitými nástrojmi v procese dištančného vzdelávania (tieto tri prvky spolu považujeme za rýchlu centrálnu podporu školy pre učiteľov), samotnej práci s novými nástrojmi vzdelávania z pohľadu učiteľa, spôsobu komunikácie učiteľov so žiakmi, používaniu vyučovacích metód pri synchrónnej výučbe, zmene dĺžky prípravy učiteľov na výučbu, vlastnému hodnoteniu schopností a zručností učiteľov pre dištančné vzdelávanie.

S dištančnou výučbou svojich predmetov začala väčšina učiteľov (104 z celkového počtu 165 respondentov) hneď počas prvého týždňa od uzatvorenia škôl.

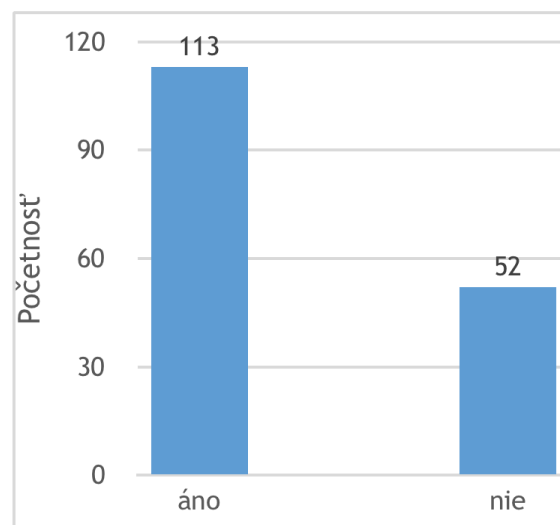
Podľa názorov respondentov spôsob DV bol prevažne stanovený z iniciatívy školy (Obrázok 1) a prevažovala snaha škôl určiť nástroj pre DV (Obrázok 2).

V porovnaní s názormi T. Hambergera (2021, s. 2), ktorý fázu dištančného vzdelávania na jar 2020 označuje ako vyčkávaciu, ústiacu do nekoordinovanej a nesystematickej výučby (rôznorodost komunikačných platforiem), sú výsledky nášho prieskumu pozitívnejšie.

Prehľad použitých nástrojov DV, ktoré uvádzali respondenti, je vyjadrený údajmi v grafe (Obrá-

Obrázok 1: Určenie spôsobu DV školou
Zdroj: autor

Obrázok 2: Stanovenie nástroja DV školou
Zdroj: autor

zok 3). Vysoko prevažovali prostriedky elektronickej pošty a informačný systém EduPage.

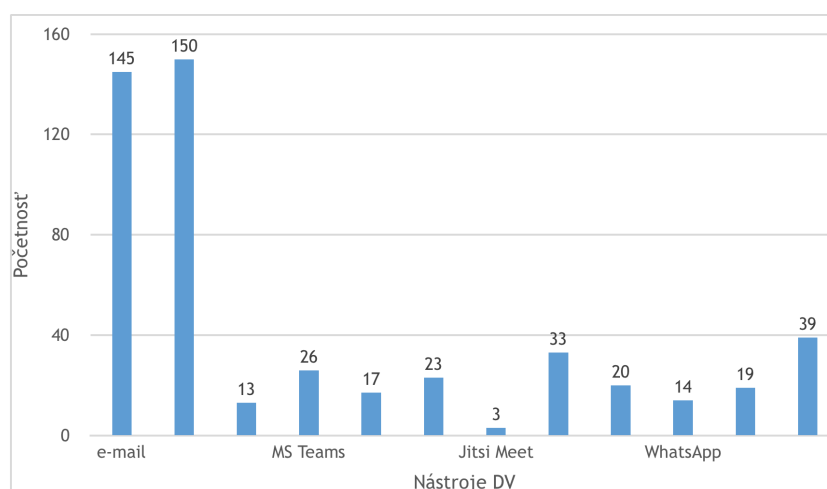
Učitelia sa učili pracovať s pre nich novými nástrojmi DV prevažne sami intuitívne alebo pomocou internetu (Obrázok 4). Bezpochyby došlo k rozvoju digitálnych kompetentností učiteľov. V porovnaní s našimi výsledkami na SOŠ, v Českej republike (Pavlas, 2021, s. 29) sa učitelia vo viac ako dvoch tretinách (79 %) mohli v prvom rade spoľahnúť na správcu IKT, ktorý učiteľom poskytoval technickú podporu. 68 % respondentov ocenilo ponuku vedenia školy na vzdelávanie zamerané na dištančnú výučbu. Takmer polovica vyzdvihla IKT metodiku, ktorý učiteľom pomáhal s didaktickými aspektami výučby a len štvrtina uviedla vzdelávanie či hľadanie podpory mimo školského prostredia, napr. on-line webináre zdarma.

Zaujímavým zistením však je záujem učiteľov v českých školách nie len o zlepšovanie technic-

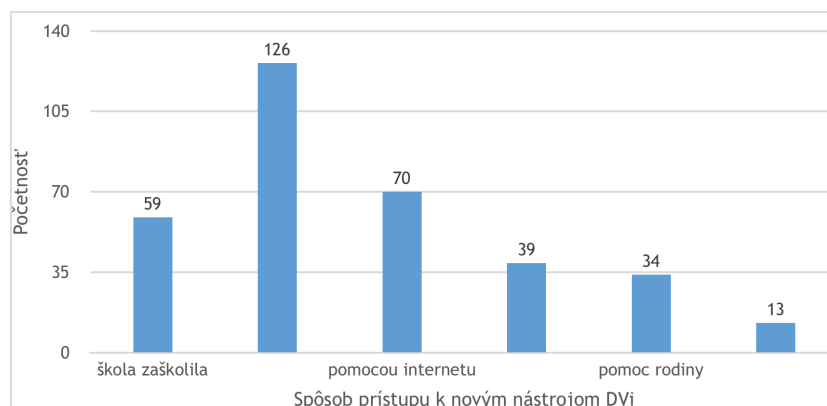
kých spôsobilostí vedenia on-line synchronnej výučby, účelného využívania digitálnych technológií aj v prezenčnej výučbe, ale aj záujem o zlepšovanie didaktických kompetentností a tiež spôsobilostí kybernetického zabezpečenia on-line výučby učiteľom (ibid, s. 30).

Výsledky nášho zisťovania ukazujú prevahu asynchrónneho spôsobu DV, ktorý veľmi často a často deklarovalo 130 respondentov (Obrázok 5). Približne tretina učiteľov uviedla, že využívajú nástroje DV synchronne pre výklad, dialóg a diskusiu (Obrázok 6). Výstupy zo strany žiakov synchronným spôsobom v 95 (57 %) prípadoch nepožadovali, alebo požadovali veľmi málo pri on-line testovaní a v 82 (bezmála 50 %) prípadoch nepožadovali, alebo požadovali veľmi málo zapojenie do synchronných diskusií.

Podľa vyjadrenia respondentov, pri odhade času, potrebného na prípravu na vyučovanie, viac ako

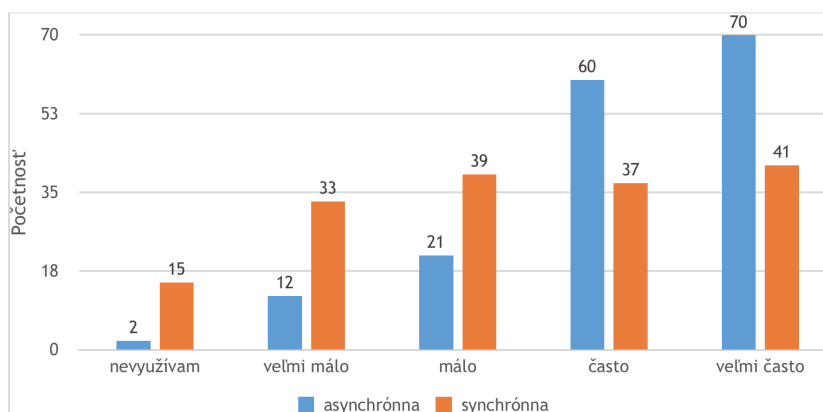
Obrázok 3: Používané nástroje DV
Zdroj: Vlastní

Obrázok 4: Spôsob, ako sa učitelia zoznamovali s novými nástrojmi na DV
Zdroj: Vlastní

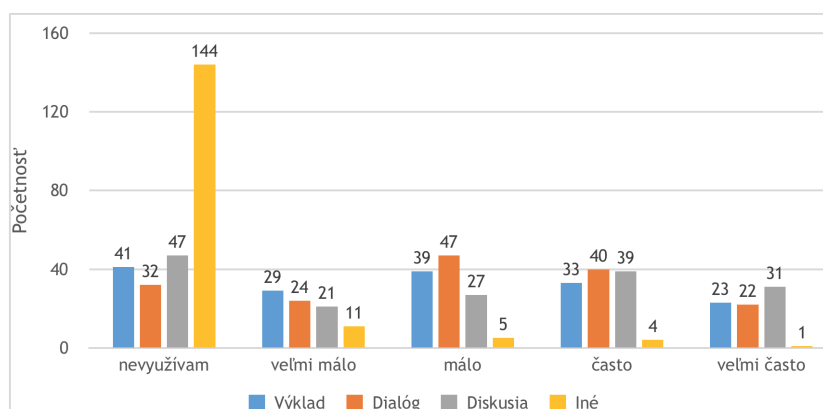
tri štvrtiny (78 %) z nich uviedlo, že bol dlhší ako pri prezenčnej výučbe (Obrázok 7). Zaujímavé by mohli byť zistenia, čo toto predlžovanie spôsobovalo. Či to bola otázka prostriedkov výučby (tvorba prezentácií, zvládnutie platformy na komunikáciu)

alebo zakomponovávanie didaktického rozmeru (napr. modifikácia špecifických cieľov, obsahu vzdelávania, plánovanie aktivít pre žiakov, a pod.) do pripravovanej výučby dištančným spôsobom rešpektujúc jej špecifiká alebo iný faktor.

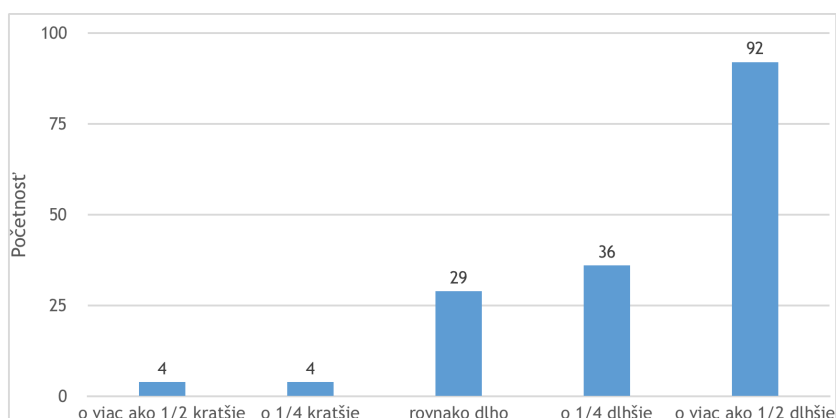
Obrázok 5: Spôsob komunikácie učiteľa so žiakmi počas DV

Zdroj: Vlastní

Obrázok 6: Metódy synchrónneho spôsobu DV

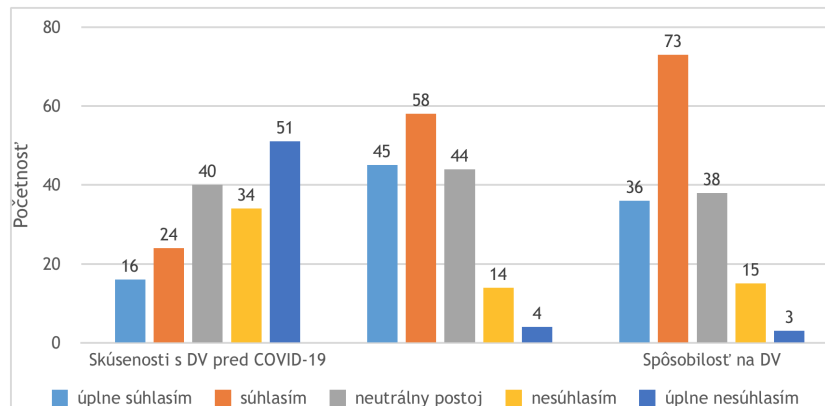
Zdroj: Vlastní

Obrázok 7: Odhad času pre prípravu na vyučovanie pri DV oproti prezenčnej výučbe

Zdroj: Vlastní

Obrázok 8: Sebahodnotenie schopností a spôsobilosti učiteľov pre DV

Zdroj: Vlastní

Odklon od hodiny základného typu uviedlo 58 respondentov (predstavuje to 35 %), kopírovanie hodiny základného typu deklarovalo 37 respondentov (22 %).

Ku svojim schopnostiam a spôsobilostiam sa respondenti vyjadrovali v troch oblastiach. Skúsenosti s elektronickou on-line výučbou v role učiteľa pred nástupom DV nemala polovica z nich (85 učiteľov). Svoju schopnosť používať nástroj na komunikáciu pri DV po jej absolvovaní (marec až máj 2020) označili za dostačujúcu vo viac ako 60 % prípadov (103 učiteľov) a svoju spôsobilosť vzdelávať dištančne – po absolvovaní DV – za primeranú považuje viac ako 66 % zúčastnených respondentov (109 učiteľov). Výsledky sú uvedené v grafe (Obrázok 8).

5. DISKUSIA

Z nami zistených výsledkov týkajúcich sa dištančného vzdelávania na získanej vzorke respondentov sme potvrdili naše predpoklady, že dištančná výučba v aktuálnych podmienkach prebiehala viac asynchrónne ako synchrónne. Predpokladáme, že tento stav bol spôsobený neočakávaným skokovým uzatvorením škôl bez akejkoľvek prípravy a následným „živelným“ zavádzaním dištančného vzdelávania na školách podľa ich možností v oblasti technického a personálneho zabezpečenia. Vyplýva to z vyššie popísaných skutočností a výsledkov zisťovaní v oblasti sebahodnotenia schopnosti a spôsobilosti učiteľov, ale aj z využívania nástrojov na overovanie vedomostí, zručností a návykov žiakov, ktoré bolo respondentmi označené veľmi často a často pri asynchrónnom písomnom skúšaní (uviedlo 109 učiteľov) a testovaní žiakov (uviedlo 102 učiteľov), čo predstavuje 62 % resp. 66 %.

Rýchla centrálna podpora školy pre učiteľov pri prechode z prezenčnej na dištančnú výučbu sa prejavila v splnení nasledovného: škola stanovila dostatočne včas spôsob dištančnej výučby (synchrónne, asynchrónne), nábeh na DV bol plynulým pokračovaním predchádzajúcej prezenčnej výučby a škola mala snahu zjednotiť nástroj DV. Môžeme konštatovať, že k tomu došlo. Z výsledkov vyplynulo, že prevaha škôl stanovila spôsob DV (uviedlo 75 % respondentov), na DV nabehli počas prvého týždňa (63 %) a školy mali snahu stanoviť nástroj DV (68 %).

Porovnanie výsledkov našich zistení s inými prieskumami je v súčasnosti limitované zverejňovaním výsledkov týchto prieskumov, najmä ohľadne dištančnej výučby na stredných odborných školách. Prieskum na základe dotazníka vytvoreného Štátnym inštitútom odborného vzdelávania (ŠIOV, 2020a) (ŠIOV, 2020b), ktorý pozostáva z dvoch súhrnných dotazníkov, nebol v čase dopísania tohto príspevku k dispozícii. Predpokladáme, že drobných a nepublikovaných prieskumov, ktoré boli realizované pre vnútorné potreby jednotlivých škôl, bolo viac.

Pri tvorbe dotazníka bola problematickou časťou definícia pojmov v oblasti e-learningu, ktorá je doteraz nejednotná a zaužívané subjektívne vnímanie pojmov jednotlivými respondentmi môže byť dôvodom skreslení výsledkov. Ako príklad uvádzame zistenie Bednaříkovej (2013, s. 125), ktorá uvádza, že niektorí učitelia nepracujú s pojmom e-learning správne. Tým, že distribuujú žiakom didakticky neupravené obsahy elektronickou cestou, ponúkajú im k samoštúdiu – jednej zo súčasti dištančného vzdelávania – materiál, ide o tzv. „e-reading“ nie e-learning (variant dištančného vzdelávania).

ZÁVER

Skokový prechod z prezenčnej do dištančnej výučby bol pre učiteľov stredných odborných škôl náročným procesom. Očakávali sme, že učitelia sa s ním museli vysporiadať prevažne individuálne bez rýchlej centrálnej podpory zo strany školy, čo sa nepotvrdilo. Nemali predošlé skúsenosti s elektronickou online výučbou, čo sa potvrdilo, čas prípravy na vyučovanie sa predlžilo, čo sa potvrdilo. Zaujímalo nás, či vnímajú svoje schopnosti a spôsobilosti pri dištančnom vzdelávaní za dostačujúce a primerané, čo sa potvrdilo.

Cieľom tohto príspevku bolo poskytnúť vybrané výsledky dotazníkového zisťovania skúseností učiteľov stredných odborných škôl z úvodného obdobia zavedenia dištančnej výučby. Zamerali sme sa na niektoré – podľa nášho názoru podstatné skutočnosti, ktoré prispievajú ku efektívnosti dištančného vzdelávania. Overili sme si stav v začiatkoch dištančnej výučby na SOŠ podľa popísanej špecifikácie a zistené skutočnosti sme zakomponovali do našej výučby. Záverom tohto príspevku konštatujeme, že dištančná výučba a jej nastavenie v budúcnosti predstavuje výzvu tak pre slovenskú vládu a Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, ako aj pre autority jednotlivých stredných odborných škôl a je limitovaná ich technickými a personálnymi kapacitami.

LITERATÚRA

- Bednaříková, I. (2013). *Možnosti a limity e-learningu ve středoškolském vzdělávání*. Dostupné z: <http://e-pedagogium.upol.cz/pdfs/epd/2013/03/09.pdf>
- CVTI. (2020). *Zoznamy škôl a školských zariadení*. Dostupné z: https://www.cvtisr.sk/cvti-sr-vedecka-kniznica/informacie-o-skolstve/registre/zoznamy-skol-a-skolskych-zariadeni.html?page_id=9332
- Hamberger, T. (2021). *Česká zkušenost s distančním vzděláváním*. Dostupné z: https://www.politikaspolecnost.cz/wp-content/uploads/2021/02/Česká-zkušenost-s-distančním-vzděláváním_IPPS.pdf
- Jasaňová, M. (2020). *Váš názor nás zaujíma*. Dostupné z: <https://siov.sk/vas-nazor-nas-zaujima-aj-v-koro-nakrize/>
- Opatrenie OLP/2576/2020 – Opatrenie Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky pri ohrození verejného zdravia. 13. marca 2020
- Ostertáková, A., & Rehůš, M. (2021). *Správa z reprezentatívneho prieskumu o priebehu a dopade dištančnej výučby v školskom roku 2020/2021*. Dostupné z: https://www.vzdelavacieanalyzy.sk/wp-content/uploads/2021/06/Prieskum-distancne-vzdelavanie_final.pdf
- PAQ Research (2021). *Zkušenosti českých učitelů s distanční výukou*. Dostupné z: www.ucitelnazivo.cz/files/zkusenosti-ucitelupaq.pdf
- Pavlas, T., et al. (2021). *Distanční vzdělávání v základních a středních školách v České republice*. Dostupné z: https://edu.cz/wp-content/uploads/2021/03/TZ_Distančni-vzdelavani-v-ZS-a-SS_brezen-2021.pdf
- Rokos, L., & Vančura, M. (2020). Distanční výuka při opatřeních spojených s koronavirovou pandemií – pohled očima učitelů, žáků a jejich rodičů. *Pedagogická orientace*, 30(2), 122–155. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/pedor/article/view/14136/11809>
- ŠIOV (2020a). *Dotazník k prieskumu zavádzania dištančnej formy vzdelávania z pohľadu stredných odborných škôl, stredných športových škôl, škôl umeleckého priemyslu - teoretické vyučovanie odborných predmetov*. Dostupné z: <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdtkrU0KqDAogwjbRu-tevyjRejmEuCg1vmYqH-LX3ObFseLw/viewform>
- ŠIOV (2020b). *Dotazník k prieskumu zavádzania dištančnej formy vzdelávania z pohľadu stredných odborných škôl, stredných športových škôl, škôl umeleckého priemyslu - praktické vyučovanie*. Dostupné z: https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLScgVt8e9vyQUJEc9D93L1DkP-dzNGV4GgDG_dMkbt6WtB2pYA/viewform
- Zákon č. 355/2007 Z. z. – Zákon o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- Zákon č. 245/2008 Z. z. – Zákon o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Kontakt

Ing. Tatiana Varadyová, PhD.: tatiana.varadyova@tuke.sk
 Ing. Daniela Petříková, PhD.: daniela.petrikova@tuke.sk
 Mgr. Mária Benková, PhD.: maria.benkova@tuke.sk